

Крецул Р. М.

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ВНЗ В СФЕРІ НАДАННЯ ПЛАТНИХ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Починаючи з середини 90-х років минулого тисячоліття, коли в Україні широкого розповсюдження набуло навчання студентів на умовах контрактної форми навчання (за кошти фізичних або юридичних осіб), перед вищими навчальними закладами (далі – ВНЗ) постало завдання визначення величини плати за навчання та інших освітніх послуг. Такі умови навчання внесли суттєві зміни в організацію фінансової діяльності ВНЗ. При цьому виникають певні проблеми, з одного боку, максимізації рівня ціни на освітні послуги для оновлення застарілих фондів та додаткового фінансування через скорочення коштів, що надходять з державного бюджету, з іншого – встановлення низьких цін через низьку платоспроможність населення, високий рівень конкуренції серед ВНЗ [1].

Тому без організації системи фінансового менеджменту ВНЗ не в змозі забезпечити ефективне управління фінансовими потоками, а отже, і власну економічну безпеку [2]. А серед значної кількості актуальних питань в сфері управління ВНЗ варто відзначити управління системою фінансової діяльності навчального закладу в сфері надання платних освітніх послуг. Особливої актуальності це питання набрало після затвердження постановою КМУ від 20 січня 1997р. №38 переліку платних послуг, які можуть надаватися державними навчальними закладами.

До основних проблем системи управління фінансовою діяльністю ВНЗ в сфері надання платних освітніх послуг можна віднести :

- 1) необхідність врегулювання розміру оплати за навчання з рівнем зарплати;
- 2) зосередженість різних складових системи управління фінансами вищої освіти в Україні у декількох державних установах;
- 3) відсутність реально діючих механізмів трансляції у вищу школу потреб підприємства, держави, суспільства, що перешкоджає налагодженню такої форми оплати за навчання, як навчання за кошти юридичних осіб, тобто важливим напрямом реформування системи вищої освіти є побудова відносин соціального партнерства, особливо з бізнесовими структурами;
- 4) відсутність економіко-математичних моделей оптимального розподілу фінансових ресурсів у галузі освіти, основна частина існуючих моделей будується за видатковими методами та передбачає розрахунок беззбиткового рівня діяльності ВНЗ;
- 5) наявність потреби у вдосконаленні підходів до прогнозування розподілу фінансових ресурсів ВНЗ.

На сучасному етапі система фінансової діяльності більшості ВНЗ поступово формується та оновлюється, однак значний контроль та втручання з боку державних органів значно стримує цей процес. Тому потрібні зміни не лише в системі фінансової діяльності конкретного навчального закладу, а й в системі фінансування галузі освіти.

Робота виконана під керівництвом ст. викл. каф. ЕтаОДСГ Яρμοш О. В.